

Individuální aktivity

1. Voda v království lesa (námět pro vycházku, povídání o suchu u nás a proč se tomu tak děje)

Kde se voda bere? Kam teče, co v ní žije? Jak ovlivňuje celou krajinu? V lese najdeme pramen a vystopujeme, kam dál teče. Dozvíme se, jaký význam má voda pro krajinu.

2. Co skrývá les

Pestrá výprava za poznáváním lesa různými způsoby.

Úkol: do detailu prozkoumáme konkrétní strom od kořene po korunu a vytvoříme si jeho portrét. Můžeme malovat, lepit kůru, listů, vystihnout tvar i představit si kořenový systém.

Vyrobíme si přírodní štětec (proutky, jehličnaté větvičky, listů, trávu, maliní atd. a namalujeme s ním lesní obrázek.

3. Je někdo doma?

Při vycházce se vám poštěstilo nalézt na konci pěšinky dokonce nějaké hnízdo? Jezevec, liška, králíci, myši i ondatry žijí v podzemních norách, které si sami budují. Chtěli byste vědět, zda tu někdo bydlí? Před vchod položte drobnou větvičku a příště se podívejte, jestli si ji pan domácí odklidil.

4. Hledejte otisky savců

Když se budete pozorně dívat, uvidíte, že lesy, louky a břehy řek a potoků jsou protkány mnoha úzkými pěšinkami. Většinou se jedná o cestičky, které si zde vyšlapala zvěř. Dávají při svých pochůzkách totiž přednost pěkně prošlapaným stezkám: usnadňují jim orientaci a pomáhají dostat se rychleji do úkrytu. Když se po nich tiše a pozorně vydáte, jistě objevíte řadu zajímavých věcí.

Jak se tato stezka nazývá? Vybere si několik těchto stezek ve vašem okolí a pozorujte ji v každém ročním období, запиšte si své poznatky do zápisníku např. mAm.

5. Podezřelý trus

Trus zvěře je vždy důležitým svědectvím o tom, kdo tudy prošel. Každý živočišný druh vytváří trus nezaměnitelného tvaru a velikosti. Srnci jej jednoduše trousí při chůzi, zatímco trus králíků najdete vždy na stejném místě, nedaleko hnízda, šelmy, jako třeba lišky nebo vydry, dokonce svůj trus umisťují na vyvýšená místa svého území. Takto si vymezují svůj revír a vzkazují sousedům: „Pozor, dál už nechod!“

Na svých vycházkách přírodou a pozorovacích pěšinách zvěře, sbírejte trus, ukládejte do uzavíratelných sáčků a určete, komu patří, bude rozdíl v různých ročních obdobích?

6. Kdo to tu okousal?

V okolí stezek zvěře můžete obvykle uvidět také stopy po zubech zdejších živočichů, v jehličnatém lese najdete šišky okousané od myši nebo veverek, v keřích objevíte vylouskané oříšky, ohryzané větvičky a potrhané listy. Na březích řek nechávají ondatry prázdné škeble, tam kde žijí bobři, jejich přítomnost prozrazují charakteristicky ohlodané a pokácené stromy.

Pozorně se dívejte a máte další úkol najít tyto stopy přítomnosti živočichů, opět v jednotlivých ročních obdobích a zaznamenat do zápisníku, zda trus vypadá jinak v létě nebo v zimě? Poznáš, o koho se jedná?

7. Atlas stromů trochu jinak

Při své příští vycházce přírodou můžete sbírat listy, květy nebo plody ze stromů a keřů.

Budete si doma pamatovat, ke kterým listům jednotlivé květy nebo plody patřily? A dokážete jednotlivé druhy s pomocí atlasů pojmenovat?

Z posbíraných pokladů si můžete vytvořit vlastní atlas keřů a stromů. Listy vylisujte a nechte vyschnout v tlusté knize nebo zátěží, dobře vylisované listy nalepte na papír a označte popiskem. (viz pracovní list Zápiskník).

Více umělecky vypadají otisky listů, které nejprve potřete tuší, nebo obrysy listů, jež získáte pomocí voskovek. Květy a plody můžete namalovat nebo vyfotit a přiložit k listům.

Voskovky a listí – velmi jednoduše získáte obrys a strukturu listu tak, že ho vložíte pod list papíru a pak přes něj opatrně několikrát přejedete naplocho položenou voskovkou. List pod papír položte na pevnou a hladkou podložku žilnatou stranou nahoru, aby byla lépe vidět. Jako mávnutím kouzelného proutku se začne na čistém papíru zjevovat obrys listu se všemi většími i menšími žilkami.

Otisky listů – otisky listů přetřených tuší vypadají nádherně a jejich výroba je zábava. Rubovou stranu listu potřete tuší a pak ho položte na čistý list papíru nebo na čtvrtku (pozor ať listem nepohnete). Když místo tuší použijete barvy na textil, můžete listy zvěčnit na ubrusu nebo polštářku.

Frotáž kůry – povrch kůry stromů můžete nejlépe zdokumentovat technikou frotování. Čistý papír přiložte na kmen stromu a opatrně přes něj přejíždějte nejsilnější voskovkou (můžete ji položit naplocho), na papíře se začne objevovat struktura kůry.

Na atlasu můžete pracovat i přes zimu. Zkuste se někdy pozorně podívat na holé větvičky stromů – už jsou na nich připravené pupeny na příští jaro. Každý strom a každý keř má typický tvar a způsob rozmístění pupenů. Vezměte s sebou domů malou větvíčku, abyste mohli do knihy pupeny přikreslit,